

ШОИР ШЕЪРИЯТИНИНГ ЎЗИГА ХОС ХУСУСИЯТИ

М.Ҳамраева

ф.ф.н, доц. ТерДУ

<https://doi.org/10.5281/zenodo.7943364>

Аннотация. Ушбу мақола замонавий ўзбек адабиётида ўз йўлини топган ва ўз овозига эга бўлган умидли ижодкорлардан бири Мирзоҳид Ботировнинг "Бу йўллар бегона..." номли шеърининг таҳлилига бағишланган. Шоир шеърятини ўрганиш, ижодининг ўзига хослиги, оҳорли ифодалар, гўзал ташибхлар асносида текиширилди. Мирзоҳид Ботиров ўзбек шеърятини "Ҳайрат чоҳлари", "Деразангни оч", "Ҳаёт симфонияси", "Энг ёруғ хат" каби шеърый тўпламлар яратиб, самарали ижод қилаётган бетакрор шеърят тухфа этган ижодкор саналади. Унинг қаламига мансуб бўлган ушбу шеърда ҳам ўзлигини топишга интилаётган қаҳрамон сийрати, қаҳрамон изтироблари, қалб иқрорномаларидай таассурот қолдириши, узвийлик касб этиши, умумийлик принципида берилганлиги билан боғлиқ масалалар таҳлилга тортилгани ҳам аҳамиятлидир.

Калит сўзлар: шоир шеърятини, лирик қаҳрамон руҳияти, қаҳрамон сийрати, қаҳрамон табиати, сўнгсиз туйғулар, дардга қоришиқ ва бошқалар.

A CHARACTERISTIC FEATURE OF THE POET'S POETRY

Abstract. This article is devoted to the analysis of the poem "Bu yollar begona..." by Mirzohid Botirov, one of the promising artists who has found his way and has his own voice in modern Uzbek literature. Studying the poet's poetry, the originality of his work, poetic expressions, and beautiful allusions were examined. In Uzbek poetry, Mirzohid Botirov is considered to be a creator of unique poetry, who created poetry collections such as "Hirat Chohlari", "Derazangni Ach", "Symphony of Life", "The Brightest Letter". It is also important that in this poem, which belongs to his pen, the issues related to the character of the hero trying to find his identity, the sufferings of the hero, leaving an impression like confessions of the heart, gaining coherence, and being given in the principle of generality are analyzed.

Key words: poet's poetry, lyrical hero's spirit, hero's poetry, hero's nature, endless feelings, mixed with pain, etc.

ХАРАКТЕРНАЯ ЧЕРТА ПОЭЗИИ ПОЭТА

Аннотация. Данная статья посвящена анализу поэмы «Бу йоллар бегона...» Мирзохида Ботирова, одного из перспективных художников, нашедшего свой путь и имеющего свой голос в современной узбекской литературе. При изучении поэзии поэта

рассматривались оригинальность его творчества, поэтические выражения, красивые аллюзии. В узбекской поэзии Мирзохид Ботиров считается творцом уникальной поэзии, создавшим такие поэтические сборники, как «Хират Чохлари», «Деразангны ач», «Симфония жизни», «Самая яркая буква». Немаловажно и то, что в этом стихотворении, принадлежащем его перу, вопросы, связанные с характером героя, пытающимся обрести свою личность, страданиями героя, оставляющими впечатление, как исповеди сердца, приобретаая связность, приведенные в принципе общности.

Ключевые слова: поэзия поэта, дух лирического героя, поэзия героя, характер героя, бесконечные чувства, смешанные с болью и др.

Мирзохид Ботиров ўзбек адабиётида ўз йўлини топишга интилган ва ўз овозига эга ижодкорлардан бири саналади. Унинг бетакрор шеъриятини кузата туриб, "Шеър қандай ёзилади?" деган илохий саволга беихтиёр жавоб топгандек бўласиз. Шоир шеъриятини кузата туриб, ижодни ўзига қисмат деб билган кўнгилнинг дардлари, изтироблари, ғамлари Сизни безътибор қолдирмаслигига амин бўласиз. Шоир содда ва самимий сўзлари билан кўнгилларни безайди. Инсон дардини англай олади. Бошқача айтганда, кўнгил неъматин бўлган гўзал ижоди билан юракларни забт эта олган. Унинг "Бу йўллар бегона..." шеърини ўқиб ҳам юракни безовта этган сўнгсиз туйғулар, дардга қоришиқ ҳолда тасвирланганини сезасиз. Айниқса унинг "Ҳамма нарса бугун, телба-тескари, Ҳатто фаслларда ранглар қоришиқ" мисрасига диққат қиладиган бўлсак, бу турфа дунёнинг ўйинларидан ҳориган лирик қаҳрамоннинг руҳияти ярқ этиб кўзга ташланади. Демокчиманки, лирик қаҳрамон шунчалик ғам қозонида қайнаганидан ҳеч нарсанинг қизиғи қолмаган, гўё, барчаси ўз рангини йўқотиб, аралашиб кетгандек туюлади. Яна ҳам чуқурроқ назар ташлайдиган бўлсак, ўзлигини топишга интилаётган қаҳрамон сийратини кўргандек бўласиз. Шоирнинг "Дарахтлар кузатар қўллари бигиз, Эслатиб тургандек хато кечмишим. Қовжираб қуриган сўнгакларимни, Қайта-қайта уради яшин." мисраларида ҳам улкан дард яширинганини сезиш қийин эмас. Агар чуқурроқ ёндашадиган бўлсак, халқимизнинг кечаги куни, эрк, мустақиллик, озодлик учун қанча жонлар фидо бўлгани, бугунги тинч ва осойишта кунларининг кадрига етиш учун яшин каби чакнаб яшаётгани ифода этилади. Бошқача айтганда, мисраларда лирик қаҳрамоннинг табиати учун бегона бўлсада, дардга, изтиробга тўла бу йўлни шараф билан босиб ўта олишига ишончи юқорилиги акс этган. Шоирнинг ушбу шеърида яна бир сўз эътиборингизни беихтиёр жалб қилади. Бир ўринда шоирнинг "Охирига етиб бўлмади ҳайхот, Шу Худойим унутиб юборган йўлни" деган мисраси

учрайди. Аслида, ғам изтиробга қорилган бу йўл, курашлар эвазига эришиладиган улкан натижалар қўлга киритиладиган бу залворли йўлни босиб ўтиш осон эмас. Лирик қаҳрамон бу йўлни охирига етишда биргина Худойимдан нажот кутган. Шу ўринда эса, қаҳрамон кўнгил сарҳадида Худойим ҳам унутиб юбордим деган ҳадик пайдо бўлганини тушунган ҳолда, умумий равишда айтганини ҳис қиласиз. Шеър жуда ҳам таъсирли. Шоир оҳорли ифодалар, чиройли ташбеҳлар топа олган. Умуман олганда, шеър ўзлигини топишга интилаётган қалб иқрорномаларидай таассурот қолдиради.

REFERENCES

1. М.Ботиров.Ҳайрат чоҳлари(Шеърлар,ғазаллар, достондан парчалар,манзумалар, учликлар).Андижон-2020.-"Наманган" 130-бет
2. М.Ботиров.Деразангни оч.-Тошкент.,-Янги аср авлоди, 2021 йил, 144-б.
3. М.Ботиров.Ҳаёт симфонияси.-Тошкент.,-Янги аср авлоди, 2021 йил,208-б
4. М.Ботиров.Энг ёруғ хат.-Тошкент.,-Фарғона, 2022 йил,156-б.